

FITOSANITARNA UPRAVA RS**Sektor za zdravstveno varstvo rastlin**

Einspielerjeva 6, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: 01 3094 379 Telefaks: 01 3094 335

<http://www.furs.si> e-pošta: furs.mkgp@gov.si

Številka: 327-01-194/2004/8

Datum: 02.08.2004

ZADEVA: OPOZORILO O NEVARNOSTI ŠIRJENJA HRUŠEVEGA OŽIGA

Mariborska fitosanitarna inšpekcija je pri nadzoru gostiteljskih rastlin odkrila okužbe s hruševim ožigom v bližini lanskoletnih žarišč v samem mestu Maribor in njegovi okolici (Limbuš, Pekre in Hoče), ki jih je potrdil pooblaščen laboratorij Nacionalnega inštituta Slovenije. Prizadete so predvsem okrasne rastline panešpelj (*Cotoneaster* spp.), okužba pa se je razširila tudi na posamezna drevesa jablan, hrušk in kutin. Občina Maribor je že pristopila k odstranjevanju živih mej na javnih površinah v Igrški ulici in bližini. Odrejeno je bilo tudi uničenje panešpelj v Zgornjih Hočah. Na okužbo zasaditve panešpelj pa obstaja sum tudi v ptujski občini. Opozarjamo, da so letošnje okužbe okrasnih rastlin pomemben kužni vir za vse cvetoče gostiteljske rastline v prihodnjem letu, če jih ne odstranimo in sežgemo. V času cvetenja se namreč s pomočjo čebel in drugih žuželk, ki oprašujejo cvetove, okužba zanese v kratkem času na obsežno območje in povzroči veliko gospodarsko škodo.

Letošnje okužbe so najdene v pomembnem sadnem območju. V občini Maribor je ogroženih skupaj 148 ha sadovnjakov, v celotni SV Sloveniji pa 1765 ha intenzivnih sadovnjakov jablan. Zato pravilnik o obvladovanju hruševega ožiga določa, da morajo imetniki panešpelj (*Cotoneaster* spp.), ognjenega trna (*Pyracantha*), fotinije (*Photinia davidiana*), gloga (*Crataegus*) in kutine (*Cydonia*), ki rastejo na ogroženih območjih v bližini intenzivnih nasadov jablan in hrušk te rastline izkrciti in jih ustrezno uničiti, tudi če niso okužene, tako da se prepreči širjenje hruševega ožiga. Pri izvajanju odstranjevanja teh gostiteljskih rastlin sodelujejo tudi pristojne občine, zlasti ogrožene občine s sadnimi območji.

V naslednjih dneh bo fitosanitarna služba v sodelovanju z lokalno skupnostjo opravljala preglede rastlin in sanacijo zlasti na območju Maribora in Ptuja. Pri sanaciji in odstranitvi okuženih rastlin je zaradi bakterijskega izcedka, s katerim se okužba zlahka širi, potrebna izjemna previdnost in upoštevanje predpisanih higienskih ukrepov, zlasti v ogroženih intenzivnih nasadih in njihovi bližini.

V primeru neurij s točo je v severovzhodni Sloveniji je velika nevarnost za širitev okužbe z vetrom in dežjem. Rane, ki nastanejo na poškodovanih rastlinah, so odlično vstopno mesto za bakterije hruševega ožiga, zato pozivamo vse imetnike gostiteljskih rastlin, da le-te pozorno pregledujejo in ob pojavu znamenj venenja vršičkov poganjkov, rjavenja listov (zlasti listnih pecljev in žil) ter bakterijskega izcedka na plodičih in mladih poganjkih takoj obvestijo fitosanitarno službo (tel. 041/354-405) in zavarujejo dostop do rastlin. Priporočeno je tudi škropljenje sadnih dreves s sredstvi na podlagi bakra v nizkih koncentracijah, ki zavira razmnoževanje bakterij. Intenzivni sadjarji dobijo natančnejše napotke pri območnem zavodu, kjer deluje prognostična služba za varstvo rastlin.